

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2020-514

25.6.2020

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – forsikringspliktig? – disp. – trodde kjøretøyet var uforsikret – helsesituasjon.

Klager ble ilagt gebyr for perioden 29.10.18–13.11.18. Kjøretøyet hadde vært uforsikret siden 16.10.14, frem til det ble avregistrert 14.11.18. Klager fremmet klage mot gebyret og anførte at kjøretøyet ikke hadde vært forsikringspliktig i den aktuelle perioden, samt at det måtte gis dispensasjon for gebyret da han trodde kjøretøyet var avregistrert. Klager redegjorde for at han per telefon hadde fått opplyst av Statens vegvesen at kjøretøyet var avregistrert. Klager hadde også forsøkt å melde skiltene tapt på et tidligere tidspunkt. Videre påberopte klager sin helsesituasjon som grunnlag for dispensasjon og fremla legeerklæringer angående sin helse. Trafikkforsikringsforeningen på sin side opprettholdt gebyrileggelsen, og anførte at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret da klager ikke hadde dokumentert forhold utenfor hans kontroll. Nemnda kom til at kjøretøyet var forsikringspliktig i gebyrperioden. Nemnda kom videre til at den fremlagte dokumentasjon for klagers helseproblemer verken enkeltvis eller samlet kunne gi grunnlag for dispensasjon. Nemnda pekte blant annet på at klager i det aktuelle tidsrommet hadde fylt ut skjema for tapsmelding og slik enten selv eller ved hjelp av andre var i stand til å håndtere situasjonen på adekvat måte.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager den 1.11.18 et gebyr for uforsikret motorvogn med registreringsnummer (...). Gebyret er ilagt for perioden fra og med 29.10.18 til og med 13.11.18.

Det fremgår av TFFAuto og Motorvognregisteret at klager var oppført som eier av kjøretøyet den 16.10.14. Videre følger det av TFFAuto at kjøretøyet var uforsikret i perioden fra den 16.10.14 og frem til kjøretøyet ble avregistrert den 14.11.18.

Den 27.1.19 sendte klager en klage til Trafikkforsikringsforeningen, hvor det blant annet fremgikk at:

Jeg har kjøpt til sammen to uregistrerte debiler/-rep-/objekt i 2014 og 216. Det fulgte ingen skult med noen av bilene ved kjøpet. Det ble fylt ut vanlig tapsmelding mellom meg og selgere. Etter at jeg fikk brev fra Statens vegvesen o å omregistrere (det aktuelle registreringsnummeret) etter kjøpet, kontaktet jeg Statens vegvesen og opplyste om at bilen var uregistrert, og ikke ville komme på veien på flere år. Jeg fikk da beskjed om at bilen var avregistrert og jeg skulle se bort i fra deres brev om omregistrering. Det ble ikke gitt noen annen informasjon om hva jeg som kjøper, måtte foreta meg. Det kom heller ikke flere brev fra Statens vegvesen, og på grunn av forannevnte, regnet jeg med at alt med Statens vegvesen var i orden vedrørende denne bilen.

(...)

I 2018 ble jeg gjort oppmerksom på at jeg hadde to biler som ikke var forsikret. Jeg tok da kontakt med Trafikksforsikringsforeningen. Der fikk jeg beskjed om å levere tapsmelding (...). På grunn av personlig alvorlig sykdom og helsemessige årsaker, gjennom hele høsten 2018 og jeg er ennå under behandling, har jeg ikke hatt mulighet til å følge opp saken etter innlevert første tapsmelding den 24.9.18 der begge bilene er anført på samme tapsmelding.

Vedlagt klagen fulgte to tapsmeldinger. Den første var datert og underskrevet av klager den 24.9.18 og gjaldt to kjøretøy, herunder det aktuelle kjøretøyet. Den andre gjaldt kun det aktuelle kjøretøyet og var datert og underskrevet av klager den 14.11.18. Sistnevnte var attestert av politiet.

Etter å ha mottatt klagen skrev Trafikksforsikringsforeningen følgende melding i saken den 14.3.19:

Vi har tatt kontakt med eier per telefon og bedt ham sende inn relevant dokumentasjon f.eks legeattest, men eier sier dette koster ham penger og vi må derfor legge ut for ham med hensyn til Forvaltningsloven. Bedt ham også ettersende relevant dokumentasjon fra SVV og Politet, men pga. av hans nedsatte funksjonsevner sier han dette er veldig vanskelig for ham.

Den 6.5.19 skrev Trafikksforsikringsforeningen avgjørelse i saken. Klager fikk ikke medhold, og saken ble overført til Finansklagenemnda.

Klager tok kontakt med sekretariatet for Finansklagenemnda per telefon den 3.6.19, hvor klagen ble opprettholdt og klager ble gitt frist for å fremme ytterlige dokumentasjon i saken.

Klager sendte deretter den 24.7.19 brev med utdypning av klagen. Klager redegjorde blant annet for sakshistorikken og telefonisk kontakt med Trafikksforsikringsforeningen. Videre skrev klager om det aktuelle kjøretøyet at:

Viser til TFF sin påståtte registreringsplikt for et uregistrert kjøretøy som kom til min eiendom uten skilter med reg.nr. (...). Bilen er en uregistrert 1951 Chevrolet delivery stasjonsvogn, uten motor og driwerk, skjermer, panser og innredning. Bilen manglet mer enn 60% av delene, som ikke gjør den registrerbar til forsikringspliktig kjøretøy, etter Bilansvarslova § 15! (Se vedlagte bilder)

At TFF påstår at denne bilen er forsikringspliktig, når den er solgt til meg som et ikke kjørbart restaurerings objekt og garantert ikke har vært på norske veier siden 90-tallet, er både urimelig og fullstendig useriøs av et forvaltningsorgan som TFF.

Statens vegvesen kan ikke se at det har blitt utlevert skilte til denne bilen på sitt system.

Tidligere eier, har fortalt meg at under hans eie (2010-2014) har det vært veteranforsikring på bilen, men den gjaldt kun brann og tyveri. Han har aldri hatt skilte på bilen! Men fortalte også at på den gamle veteranforsikringen, noen ganger inngikk ansvarsforsikring, men han har ikke hatt skilt på/til bilen!

Vedlagt brevet fulgte bilder av det aktuelle kjøretøyet. Videre fulgte dokumentasjon vedrørende klagers helsesituasjon, blant annet bekreftelse fra logoped av 9.2.16 hvor det fremgikk at:

Det bekreftes at (klager) har en alvorlig grad av dysleksi, og at alt du skriver til han i form av brev, dokumenter og prøvesvar må leses opp for han. Han trenger også skrivehjelp til alt som skal skrives.

Det ble også fremlagt legeerklæring av 15.11.16, hvor det blant annet fremgikk at:

(klager) har en rekke dokumentasjoner på psykisk labilitet, dog under ulike diagnoser. Man kan finne MBD-diagnose, lese-skrivevansker, PTSD og angst, som diagnoser i alle fall tilbake til 70- og 80- tallet.

Således har han ikke evnet å motsi eller kritisk gjennomgå avgjørelser eller bestemmelser som er avgjort fra (...) av to årsaker: 1) Lese/skrivevansker og 2) fobi/angst knyttet til autoriteter og skrivene fra samme instans. Han har altså verken kunnet forstå vedtak som er fattet omkring hans person, og derfor heller ikke kunnet kommentere, protestere eller bestride innholdet i slike vedtak.

Også legeerklæring av 18.6.19 ble fremlagt, hvor det fremgikk at:

Det bekreftes at pasienten behandles for alvorlig lungesykdom siden november 2017. Han er fortsatt under behandling.

Klager fremla også vedtak om frafallelse av årsavgift fra Tollregionen Oslo og Akershus datert 2.6.10.

Etter å ha mottatt den nye dokumentasjonen i saken ble Trafikksikringsforeningen bedt om å kommentere denne. Trafikksikringsforeningen besvarte henvendelsen den 19.8.19 og skrev at foreningen ikke mente den nye dokumentasjonen endret utfallet i saken.

Sekretariatet for Finansklagenemnda var deretter i kontakt med klager per telefon og etterspurte dokumentasjon som kunne dokumentere klagers helsesituasjon i den aktuelle perioden gebyret var ilagt, samt dokumentasjon på tidligere kontakt med Statens vegvesen. Det ble ikke mottatt ytterligere dokumentasjon, og avgjørelse i saken ble skrevet den 14.11.19. Klager fikk ikke medhold i klagen.

Klager tok så kontakt med sekretariatet i Finansklagenemnda per telefon den 5.5.20. Klager ble opplyst om mulighet til å kreve nemnd, samt sendt e-post angående dette. Klager besvart e-posten den 10.5.20 og fremmet krav om nemnd.

Klager har avvist at gebyret kan ilegges, og anført at kjøretøyet ikke var forsikringspliktig. Kjøretøyet har siden eierskiftet vært uten påsatte skilter og i dårlig stand/ikke i bruk, samt at det har stått forsvarlig plassert på klagers gårdsplass. Unntaket i bilansvarslova § 2 kommer derfor til anvendelse.

Videre har klager anført at det må gis dispensasjon for det ilagte gebyret. Klager var i god tro om at kjøretøyet var avregistrert og har gjort det som kan forventes for å ordne opp i forholdet.

Klager var i kontakt med Statens vegvesen etter eierskifte, og han ble da informert om at kjøretøyet var avregistrert. Statens vegvesen er det eneste forvaltningsorgan som kan opplyse om kjøretøys registreringsforhold (pr. telefon), og klager la derfor til grunn at informasjonen han fikk var korrekt. Grunnet klagers dysleksi var han avhengig av å få informasjon per telefon. Statens vegvesen opplyste ikke om at skiltene måtte meldes tapt, og klager la til grunn at han ikke behøvde foreta seg noe.

Videre har klager anført at gebyret må falle bort da han grunnet helsemessige årsaker ikke hadde mulighet til å ordne opp i forholdet på et tidligere tidspunkt. Klager har fremlagt dokumentasjon fra flere instanser angående hans helsesituasjon.

Klager ordnet med tapsmelding gjeldene for flere kjøretøy den 24.9.18. Tapsmeldingen kom imidlertid i retur fordi det ikke var mulig å levere en tapsmelding gjeldene for flere kjøretøy. Da tapsmeldingen kom i retur, var klagers helsemessige tilstand forverret, og han hadde ikke mulighet til å levere ny tapsmelding før den 14.11.18.

Avslutningsvis har klager anført at Trafikksikringsforeningens saksbehandling har vært kritikkverdig.

Trafikksikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at kjøretøyet var forsikringspliktig frem til det ble avregistrert den 12.11.18. Ifølge Motorvognregisteret og TFFAuto var klager eier av et forsikringspliktig og uforsikret kjøretøy frem til kjøretøyet ble avregistrert den 14.11.18, og at gebyret følgelig må betales.

Det er ikke dokumentert at klager var i kontakt med Statens vegvesen og forsøkte å avregistrere kjøretøyet forut av 14.11.19. Tapsmeldingen datert 24.9.18 er ikke stemplet av politiet. Trafikksikringsforeningen kan derfor ikke legge tapsmeldingen datert 24.9.18 til grunn for forsikringspliktens opphør.

Videre har Trafikksforsikringsforeningen avvist at det kan gis dispensasjon for det ilagte gebyret og anført at klagers villfarelse knyttet til kjøretøyets registreringsforhold ikke kan anses som unnskyldelig.

Ved mottakelse av brev om omregistreringsavgift fikk klager en klar indikasjon på at kjøretøyet ikke var avregistrert, og klager kunne da søkt informasjon i Motorvognregisteret. Informasjon om registreringsforhold må sies å være et kontrollerbart forhold.

Den fremlagte dokumentasjonen vedrørende klagers helse kan ikke anses for å dokumentere at det var utenfor klagers kontroll å avregistrere kjøretøyet på et tidligere tidspunkt.

Trafikksforsikringsforeningen har også kommentert klagers kritikk av foreningens saksbehandling.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet konkluderte med at kjøretøyet var forsikringspliktig i gebyrperioden. Sekretariatet konkluderte videre med at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret grunnet klagers anførsel om at han trodde kjøretøyet var avregistrert. Det var innenfor klagers kontroll som ny eier av kjøretøyet å fastslå dets registreringsforhold, og det er ikke dokumentert hvilken informasjon klager fikk ved kontakten med Statens vegvesen. Videre konkluderte sekretariatet med at det ikke kunne gis dispensasjon for det ilagte gebyret grunnet klagers helsesituasjon, og viste til at de fremlagte erklæringer ikke konkret beskrev klagers helsesituasjon i den aktuelle perioden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda er enig med sekretariatet i at kjøretøyet var forsikringspliktig i gebyrperioden. Forsikringsplikten er knyttet til registreringsreglene, jf. bilansvarsloven § 15 første setning. Klager har anført at han trodde kjøretøyet, som ifølge fremlagte fotografier åpenbart var en delebil, var avregistrert. Fremlagt utskrift av TFFAuto viser imidlertid at kjøretøyet ble registrert på klager 16.10.14. Det må med andre ord ha vært utfylt en salgsmelding som ble undertegnet/godkjent av klager og der registreringsnummeret var angitt da klager kjøpte bilvraket for å bruke det som deler til ett eller flere kjøretøyer. Han må derfor ha vært klar over at det var registrert på ham selv om kjøretøyet ikke kunne kjøres.

Det blir etter dette spørsmål om dispensasjon helt eller delvis for det ilagte gebyret.

Bilansvarslova § 17 a andre ledd, jf. gebyrforskriften § 9, bestemmer at gebyret kan ettergis helt eller delvis "dersom brudd på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll". Det fremgår av forarbeidene at begrepet "forhold" omfatter alle forhold innenfor den enkeltes "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Forhold som man selv kan påvirke, ligger innenfor "kontrollsfæren". Dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og klager har bevisbyrden for at forholdene var slik at han ikke kunne påvirke dem.

Det er lagt frem omfattende dokumentasjon for klagers helseproblemer som verken enkeltvis eller samlet kan gi grunnlag for dispensasjon fra den strenge dispensasjonsregelen som er forklart ovenfor.

Utgangspunktet er innføringen av gebyr for uforsikrede kjøretøyer med virkning fra 1.3.18. Den nye ordningen ble kunngjort lokalt, regionalt og sentralt i tiden før og etter innføringen. Klager hadde derfor god tid til å undersøke om dette på noen måte kunne ramme ham.

Gebyret ble først ilagt 1.11.18 etter at klager var blitt kjent med at det kunne bli aktuelt med illeggelse av gebyr. Han undertegnet derfor 24.9.18 melding om tap av kjennemerke. Problemet var imidlertid at det utfylte skjemaet omfattet to kjøretøyer, mens skjemaet kun er tenkt brukt for

ett kjøretøy. Det er ikke opplyst noe om hva som skjedde med dette skjemaet før det 14.11.18 ble undertegnet ett skjema for hvert kjøretøy hvorefter kjøretøyet i vår sak ble avregistrert samme dag.

Utfyllingen av skjemaene viser, slik nemnda ser det, at klager i det aktuelle tidsrommet enten selv eller ved hjelp av andre var i stand til å håndtere situasjonen på adekvat måte. Det er ikke fremlagt noe som tyder på at han var innlagt på sykehus eller på annen måte helt ute av stand til å ta seg av avregistreringen i tiden mellom undertegningen av de to skjemaene, og nemnda er derfor kommet til at han ikke har oppfylt sin bevisbyrde i så måte.

Trafikksforsikringsforeningen gis etter dette medhold, og klager plikter å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).